

[Lorentzen.]

bliver så lav som muligt, dels fordi man nu skal svare markedsrenten, og dels fordi tilskuddet ikke står i forhold til anskaffelsessummen, men alene beregnes efter bruttoetagearealet. Jeg vil ikke benægte, at der er noget rigtigt i denne tankegang, men vi føler os ikke trygge ved tilskudsordningen i den foreliggende form. Det, der gør mig mest betænkelig, er, at der i § 1, stk. 5, siges:

„De i denne lov fastsatte driftstilskud, der er beregnet på grundlag af pris- og renteforholdene pr. 1. oktober 1954, skal reguleres for fremtidigt bevilgede lån, når ændringer i pris- og renteniveauet måtte tilslige det.“

Jeg vil gerne spørge den højtærede boligminister: Hvad menes der med prisforholdene? Jeg troede — men det er måske mig, der er uvidende, fordi vi ikke har haft lejlighed til at dyrke forslaget, og derfor må jeg appellere til den højtærede boligministers viden om dette spørgsmål — jeg troede, at hele lovforslaget hvilede på, at det kun var differencen mellem den nu-gældende meget lave rente og markedsrenten, man skulle honorere gennem det foreslåede driftstilskud; men her står altså pludselig „prisforholdene“. Kan andre ting drages ind i billedet?

Dernæst savner vi en regel om, at tilskuddet automatisk går ned, når rentebyrden formindskes f. eks. som følge af lånets nedbringelse gennem afdrag. Det må efter vor opfattelse være en logisk konsekvens, at det, man kalder tilskuddet, skal udgøre en erstatning for renteforskellen, således at tilskuddet på de 14 kr., når rentebyrden går ned, fordi lånet afdrages, må aftrappes; ellers risikerer vi at få en lov, der med et uændret renteniveau i 40 år giver et årligt driftstilskud på 1 190 kr., hvis vi tager en lejlighed på 85 m². Der kan jo bygges en del produktivt byggeri — jeg tænker f. eks. på statshusmandsbrug — for byggesummen for 2 lejligheder i det sociale boligbyggeri, hvis de skal have denne støtte hele tiden.

Vi kan heller ikke medvirke til en lovgivning, der gennem mange år, langt ud i fremtiden, opretholder en lånegrænse på 97 pct. Jeg ved iøvrigt godt, at mange so-

ciala boligselskaber i dag ville have ønsket, at denne procent havde været lavere, således at de havde haft et beløb stående, der svarede til udgiften ved den istandsættelse, en lejlighed skal have, når den hidtidige lejer flytter. Vi mener, at statskassen sikkert ikke fortsat kan bære de mange krav, en byggestøttelovgivning af den art, vi nu har, vil medføre, men vi tror ikke rigtig på, at en ændring i tilskudsloren alene er i stand til at skabe det rigtige byggeomkostningsniveau. Vi hilser med stor glæde og tilfredshed den udvidelse, der har fundet sted af kap. VIII a, fordi vi tror, det er nødvendigt, at bygherren har en økonomisk selvrisiko, for at man kan nå til det rigtige beløb i omkostningerne.

Det fremhæves ofte i diskussionen, også i bladene og på forskellige møder, hvilken langt ringere stilling der efter lovforslaget er tildelt det statsstøttede, private etagebyggeri end det sociale byggeri, og kritikken er berettiget, måske ikke med den motivering, som man sædvanligt ser, og det er ikke sikkert, at jeg personlig vil anvende den motivering, men den er berettiget af en ganske anden grund, nemlig fordi det stort set er det samme publikum, der søger lejlighed i det sociale boligbyggeri og i det statsstøttede, private etagebyggeri — det er jo et lotterispil. Hvis man er så heldig at få en lejlighed i det sociale byggeri, sidder man for en væsentlig lavere leje, end hvis man er henvist til at søge lejlighed i det statsstøttede, private etagebyggeri.

Vi er ikke modstandere af et socialt betonet byggeri, der først og fremmest tager hensyn til, hvor statens indsats er særlig virksom overfor børnerige familier og den mindst bemidlede del af befolkningen, men vi vil i den kommende tid arbejde på, at statens udlånsvirksomhed og tilskudsordninger væsentligt begrænses. Med de tal, som vi nogenlunde kender i dag, er statskassen engageret med, hvis vi sætter det lavt, en milliard kroner i uberigtigede lån i byggeforetagender, og jeg synes, tiden må være inde til, at man viser en lille smule varsomhed, for det kan godt være, at de meget store tals tid snart er forbi.

Jeg skal ikke brede mig yderligere i dag, men kun sige, at mit parti ikke kan medvirke til, at det fremsatte lovforslag ved-